

Kaitseväe korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (lahinguvalve)

§ 1. Kaitseväe korralduse seaduse muutmine

Kaitseväe korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 4¹ järgmises sõnastuses:

„§ 4¹. Lahinguvalve

(1) Lahinguvalve on Kaitseväe rahuaja tegevus, millega tagatakse Kaitseväe üksuste valmisolek ja võimekus reageerida kõrgendatud ohule või ründe.

(2) Lahinguvalve raames võib täita käesoleva seaduse § 3 lõike 1 punktis 1 nimetatud riigi sõjalise kaitsmise ülesannet, punktis 2 nimetatud riigi sõjaliseks kaitseks valmistumise ülesannet, punktides 4⁶, 4¹⁰ ja sama paragrahvi lõike 1¹ punktis 1 nimetatud ülesandeid ning rakendada § 3¹ lõikes 1¹ nimetatud edasilükkamatut pädevust.“;

2) paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul tagatakse Kaitseväes avalikus teenistuses olevale ametnikule või töölepingu alusel töötavale isikule sõjaväelises väljaõppes osalemise ajal toitlustus kaitseväeteenistuse seaduse § 110 lõikes 1 sätestatud alustel.“;

3) paragrahvi 44 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§-s 49“ tekstiosaga „§-des 49 ja 49¹“;

4) seadust täiendatakse §-ga 48² järgmises sõnastuses:

„§ 48². Lahinguvalve raames jõu kasutamine

(1) Lahinguvalves osalev kaitseväelane võib kasutada jõudu tegevväelasest ülema korraldusel käesoleva seaduse §-s 44, § 45 punktides 2 ja 5 ning §-des 46 ja 47¹ sätestatud alusel ja korras.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud jõu kasutamise volitused ei piira tegevväelasest kaitseväelase õigust kasutada lahinguvalves jõudu muul käesolevas seaduses sätestatud alusel.“;

5) seaduse 5. peatükki täiendatakse §-ga 49¹ järgmises sõnastuses:

„§ 49¹. Lahinguvalve raames erimeetmete kohaldamine ja vahetu sunni kasutamine

(1) Lahinguvalves osalev kaitseväelane võib tegevväelasest ülema korraldusel Kaitseväe julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusosalal ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks või Kaitseväe julgeolekualal asuva vara või isikute vastu suunatud ründe lõpetamiseks:

1) peatada Kaitseväe julgeolekualal või selle vahetus läheduses viibiva isiku;

- 2) ajutiselt keelata isiku viibimise Kaitseväe julgeolekualal või selle vahetus läheduses, kohustada teda lahkuma või Kaitseväe julgeolekualale teatud kaugusele lähenemisest hoiduma;
- 3) anda sõiduki või maastikusõiduki juhile käe, saua või helkurkettaga või alarmsõiduki valgusseadme või valjuhääldi abil liiklusseaduses kehtestatud korras märguande sõiduki või maastikusõiduki peatamiseks;
- 4) sõiduki või maastikusõiduki sundpeatada, korraldades teesulu või kasutades sundpeatamise vahendit või relva.

(2) Lahinguvalves osalev kaitseväelane võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud meetmete rakendamiseks kasutada tegevväelasest ülema korraldusel füüsilist jõudu, erivahendit ja relva korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras või sõjaväerelva või relvasüsteemi, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(3) Mehitamata veesõidukist ja mehitamata õhusõidukist lähtuva vahetu olulise või kõrgendatud ohu tõrjumiseks on lahinguvalves osaleval kaitseväelasel edasilükkamatu pädevuse alusel ja tegevväelasest ülema korraldusel õigus kohaldada korrakaitseaduse §-des 45 ja 45¹ sätestatud riikliku järelevalve erimeedet korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras ning kasutada käesoleva seaduse §-s 49 sätestatud erivahendit ja relva.

(4) Käesolevas paragrahvis nimetatud erimeetmete kohaldamise ja vahetu sunni kasutamise volitused ei piira tegevväelasest kaitseväelase õigust kasutada lahinguvalves erimeetmeid ja vahetut sundi muul käesolevas seaduses või muudes seadustes sätestatud alusel.“.

§ 2. Kaitseväeteenistuse seaduse muutmine

Kaitseväeteenistuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 5 lõike 2 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „eesmärgil“ tekstiosaga „, mille raames võib anda teenistusülesandeid, millega võivad kaasneda avaliku võimu teostamise volitused“;

2) paragrahvi 5 lõike 3 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „lisaõppekogunemisel“ tekstiosaga „sõjaväelise väljaõppe täiendamise eesmärgil, mille raames võib anda teenistusülesandeid, millega võivad kaasneda avaliku võimu teostamise volitused“;

3) seadust täiendatakse §-ga 6¹ järgmises sõnastuses:

„§ 6¹. Teenistusülesannete täitmine kaitseväeteenistuskohustuse ajal

(1) Ajateenijale ja reservväelasele võib kaitseväeteenistuskohustuse täitmise ajal anda muu hulgas Kaitseväe korralduse seaduse § 4¹ lõikes 2 nimetatud lahinguvalve raames teenistusülesande.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teenistusülesande täitmiseks peab ajateenija ja reservväelane olema enne läbinud vajaliku väljaõppe ja esmase sõjaväelise väljaõppe.

(3) Lahinguvalve raames käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud selliste teenistusülesannete, millega võivad kaasneda avaliku võimu volitused, täitvate ajateenijate ja reservväelaste piirarvu igaks aastaks kehtestab Kaitseväe juhataja ettepanekul valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

4) paragrahvi 49 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Ohutusnõudeid järgides võib käesoleva seaduse § 6¹ lõikes 1 nimetatud teenistusülesannete täitmisel seada ajateenija olukorda, mis tinglikult vastab sõjaajal toimuvale lahingutegevusele, kui see on kõrgendatud ohu või ründe tõrjumiseks vältimatult vajalik.“;

5) paragrahvi 49 lõiget 13 täiendatakse pärast sõna „osalemise“ tekstiosaga „, käesoleva seaduse § 6¹ lõikes 1 nimetatud teenistusülesannete täitmise“;

6) paragrahvi 54 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Ajateenijale makstakse toidukulu katteks hüvitist, kui ajateenija väljaõppe või teenistusülesande korralduse tõttu ei ole võimalik toitlustust tagada.“;

7) paragrahvi 54 lõiget 5 täiendatakse pärast sõna „toitlustuse“ sõnadega „ning toidukulu hüvitise“;

8) paragrahvi 69 lõiget 3¹ täiendatakse pärast sõna „ulatuses“ sõnadega „ja täitmiseks teenistusülesandeid“;

9) paragrahvi 69 täiendatakse lõigetega 3³ ja 3⁴ järgmises sõnastuses:

„(3³) Õppekogunemise ja lisaõppekogunemise ajal võib reservväelast rakendada Kaitseväe korralduse seaduse §-s 4¹ nimetatud lahinguvalves, kui see on vältimatult vajalik kõrgendatud ohule või ründele reageerimiseks.“;

(3⁴) Erakorralise seisukorra ajal võib käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud lisaõppekogunemisel osalevale reservväelasele anda teenistusülesande osaleda järgmiste politsei ülesannete täitmisel:

- 1) vägivalllaga seotud massilise korratuse tõkestamine;
- 2) riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseadusliku ületamise ennetamine ja tõkestamine korrakaitse seaduses sätestatud korras;
- 3) avaliku võimu organi ja riigikaitseobjekti vastu suunatud ründe ärahoidmine ja tõkestamine;
- 4) karistusseadustiku §-s 246 nimetatud kuriteo ennetamine või tõkestamine.“;

10) paragrahvi 80 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Reservväelasele makstakse toidukulu katteks hüvitist, kui reservväelase väljaõppe või teenistusülesande korralduse tõttu ei ole võimalik toitlustust tagada.“;

11) paragrahvi 80 lõiget 8 täiendatakse pärast sõna „toitlustuse“ sõnadega „ning toidukulu hüvitise“;

12) paragrahvi 104 lõiget 1 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) Kaitseväe korralduse seaduse §-s 4¹ nimetatud teenistusülesande täitmise ajal.“.

§ 3. Kaitseliidu seaduse muutmise

Kaitseliidu seaduse § 4 lõikeid 3¹ ja 3² täiendatakse pärast sõna „ülesanne“ sõnadega „ja tegevus“ vastavas käändes.

§ 4. Tulumaksuseaduse muutmise

Tulumaksuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 13 lõike 3 punkti 13 täiendatakse pärast sõna „kaitseväelasele“ sõnadega „ja Kaitseväes avalikus teenistuses olevale ametnikule või töölepingu alusel töötavale isikule“;

2) paragrahvi 13 lõike 3 punktis 19 asendatakse sõnad „tervisekontrolli kulude hüvitamine“ sõnadega „makstavat tervisekontrolli kulude hüvitist“;

3) paragrahvi 19 lõiget 3 täiendatakse punktiga 16¹ järgmises sõnastuses:

„16¹) Kaitseväeteenistuse seaduse § 36 lõike 1, § 54 lõigete 4¹ ja 8, § 80 lõigete 1, 3 ja 7¹, § 80⁸ lõike 1, § 81 lõike 5¹ ja § 82 lõike 5³ alusel kutsealusele, ajateenijale, reservis olevale isikule, reservväelasele, reservasendusteenistujale, kaitseväekohustust võtta soovivale isikule ja ajateenistusse asuda soovivale naissoost isikule makstavat sõidu- ja toidukulude hüvitist.“.

§ 5. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2027. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „...“ „.....“ 2026. a

Algatab Vabariigi Valitsus „...“ „.....“ 2026. a

(allkirjastatud digitaalselt)